

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 8/2013 rd

Statsrådets redogörelse för EU-politiken 2013

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 juni 2013 statsrådets redogörelse för EU-politiken 2013 (SRR 6/2013 rd) till stora utskottet för beredning och bestämde samtidigt att de permanenta fackutskotten kan lämna utlåtande till stora utskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Niina Pautola-Mol och specialsakkunnig i EU-ärenden Johanna Hulkko, statsrådets kansli
- finansråd Martti Salmi, finansministeriet

- rådet för internationella ärenden Liisi Klobut, miljöministeriet
- verkställande direktör Vesa Vihriälä, Näringslivets Forskningsinstitut ETLA
- generaldirektör Erkki Liikanen, Finlands Bank
- näringspolitisk sakkunnig Pia Björkbacka, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- politices doktor Jaakko Kiander
- politices licentiat Johnny Åkerholm.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av
— Finlands näringsliv rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Inledning

I redogörelsens inledning "*definieras grundlinjen för Finlands EU-politik och presenteras de mest centrala utvecklingsmålen i unionens verksamhet*". Utskottet har uttryckligen ur denna synvinkel granskat redogörelsen till den del den gäller området för utskottets behörighet. I redogörelsen hänvisas ofta till den ekonomiska krisen, skuldkrisen, finanskrisen och bankkrisen. För enkelhetens skull används nedan den allmänna termen ekonomisk kris.

För att lösa den ekonomiska krisen och säkerställa stabiliteten i hela euroområdet har unio-

nen på senare år ibland tvingats till mellanstatliga åtgärder som faller utanför unionens strukturer och beslutsprocedurer. Exempel på detta är ESM och den finanspolitiska överenskommelsen. Krisen har också tvingat fram åtgärder som kan anses kränka till exempel förbudet mot bail out i artikel 125 i FEUF och överskrida de i sig tämligen omfattande befogenheter som unionens grundfördrag ger Europeiska centralbanken. Samtidigt har Europeiska rådets roll ökat avsevärt i förhållande till unionens andra institutioner. Även den differentierade integrationen, dvs. intensifierat samarbete enbart mellan vissa medlemsstater, har fått ökad vikt.

Grundlinjerna i EU-politiken

Utskottet anser att medlemsstaterna i fortsättningen måste agera uttryckligen inom ramen för unionen och utifrån gemenskapsmetoden. Initiativrätten ska fortsatt ligga enbart hos kommissionen, medan rådet och parlamentet har den lagstiftande makten och budgetmakten. Vidare ska enligt grundfördraget behövlig genomförandebefogenhet alltid i första hand överföras till kommissionen, dock i vissa motiverade fall till rådet. Behörighet som förutsätter politisk prövning får inte delegeras till unionens ämbetsverk, och alla ekonomiskt viktiga beslut måste ha politiskt stöd i medlemsstaternas parlament.

Ett centralt element i gemenskapsmetoden är att kommissionen, som ser till unionens övergripande intressen, utövar en effektiv tillsyn av att unionsrätten tillämpas korrekt. Det är väsentligt med avseende på utskottets behörighetsområde. En grundläggande förutsättning för till exempel marknadsfinansiering till skälig kostnad är att den ekonomiska politiken är trovärdig. Det kräver inte bara att det finns regler, utan också att reglerna följs. Finland måste därför dra sitt strå till stacken och arbeta för att den nya kommission som utses 2014 är stark och oavhängig från unionens andra institutioner och från medlemsstaterna. Den får inte tveka att ingripa om de gemensamma reglerna inte följs.

Utskottet konstaterar att unionens verksamhet inom finanssektorn bör vidareutvecklas utifrån de nuvarande grundfördragen. Det finns ingen anledning att ändra behörighetsfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna eller balansen mellan unionens institutioner. Det finns alltså inga skäl att inom den närmaste framtiden ge unionen ökad behörighet, men inte heller att återföra befogenheter till medlemsstaterna. Däremot är det nu läge för en grundlig debatt om vad unionen ska göra med den behörighet den har och hur den ska göra det.

Utskottet anser således att det inom dess behörighetsområde inte finns behov av nya ändringar av grundfördragen inom den närmaste framtiden. Det finns dock ett undantag: när det gäller regleringen av skattefusk och korruption är utskottet i likhet med statsrådet redo att utvid-

ga beslutsfattandet som sker med kvalificerad majoritet. Storbritannien har dock genom sin utredning om behörighet (Balance of Competences Review) redan startat en debatt om ändring av fördraget. Finland måste förbereda sig väl inför denna diskussion och delta i den aktivt och med god framförhållning.

Stärkt konkurrenskraft och förbättrad reglering

Konkurrenskraften, tillväxten och sysselsättningen måste snabbt stärkas i hela unionen. De program och strategier som skulle göra unionen till världens mest konkurrenskraftiga område har inte fungerat i praktiken. En växande ekonomi förbättrar konkurrenskraften, men unionens ekonomi går tillbaka och den relativa inkomstnivån sjunker. Det primära för att stärka konkurrenskraften är kraftiga satsningar på forskning, utveckling och innovationer samt bättre förutsättningar för små och medelstora företag. Också handeln och investeringarna måste stimuleras genom omfattande frihandelsavtal. Vidare måste den inre marknaden förbättras. Redogörelsen lyfte fram vissa projekt som är viktiga i detta avseende, däribland fullskalig tillämpning av tjänstedirektivet, utveckling av europeiska standarder och skapandet av en digital inre marknad.

Det behövs fortsättningsvis reglering på unionsnivå också i fråga om den inre marknaden, konkurrensen och handeln. Regleringen ger tillfälle att skapa rättvisa förutsättningar för företagen, de anställda och konsumenterna. Utskottet känner dock oro för den ständigt ökande regleringen inom unionen och särskilt för de kostnader och den administrativa börda som företagen utsätts för. Här menar utskottet att det Refit-program (Regulatory Fitness and Performance Programme) som refereras i statsrådets skrivelser (E 113/2013 rd och E 143/2013 rd) är ett mycket välkommet projekt, som Finland aktivt bör delta i. Detta effektiviseringsprogram syftar till att förbättra och förenkla regleringen och ska också gå igenom den befintliga unionslagstiftningen sektor för sektor, men utskottet understryker att det inte får användas som redskap för att till ex-

empel försvaga de anställdas, konsumenternas eller miljövårdens ställning.

Subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen måste respekteras i alla unionsåtgärder. Sådan reglering vars mål kan nås lika bra på nationell nivå får inte godkännas. Kommissionen bör också bättre än tidigare motivera sina förslag till författningar ur det här perspektivet. Vidare måste man i alla faser av lagstiftningsprojekten mer ingående än hittills bedöma hur ändamålsenlig regleringen är och vilka resultat och effekter den leder till. Också rådet och parlamentet har ansvar för detta. Målet måste vara att unionens författningar är tydliga, fungerande och möjliga att genomföra.

Kostnaderna för genomförandet måste analyseras närmare både på unionsnivå och på nationell nivå. En särskilt grundlig bedömning och prövning måste göras av nya författningsprojekt som märkbart höjer de europeiska företagens kostnader, också i det fall att kostnadshöjningarna endast berör några få medlemsstater. Det är också motiverat att diskutera om unionen i vissa fall kan stå för en del av dessa kostnader genast när regleringen träder i kraft.

Europeiska rådets roll

Utskottet har inget att anmärka på redogörelsens grundläggande riktlinjer när det gäller rådet, kommissionen, parlamentet och centralbanken. Idén att Europaparlamentet skulle samlas till plenum på endast en ort, i praktiken i Bryssel, är motiverad redan med hänsyn till en rationell användning av unionens medel.

När det gäller Europeiska rådet måste det understrykas att det enligt artikel 15 i FEU ska ge unionen impulser och bestämma dess allmänna politiska riktlinjer och prioriteringar. Utskottet instämmer således i redogörelsens ståndpunkt att Europeiska rådet bör koncentrera sig framför allt på strategiska politiska riktlinjer och på utvecklingen av politikområdena, inte på lagstiftningsuppgifter, som hör till parlamentet och EU-rådet.

Det är dock oroväckande att Europeiska rådet allt oftare förbinder sig politiskt till att minister-

rådet för sin del hinner slutföra ett lagstiftningsprojekt inom den tid som fastställts av Europeiska rådet.

Ett exempel på detta är förslaget till förordning om en gemensam rekonstruktionsmekanism, som utskottet nyligen behandlade (FiUU 7/2013 rd — U 58/2013 rd). Kommissionen hade inte ens lämnat sitt förslag när Europeiska rådet i sina slutsatser den 27 och 28 juni 2013 såg fram emot att man skulle nå en överenskommelse i rådet före årets utgång. Att Europeiska rådet bundit sig politiskt till denna tidsplan upprepades i dess slutsatser från toppmötet 24–25 oktober, trots att bl.a. rådets juridiska avdelning framhållit att förslaget ännu är behäftat med åtskilliga juridiska problem.

Ett förfarande där statscheferna i en tidig fas av författningsberedningen förbinder sig politiskt till att förslaget i brådskande ordning ska godkännas i rådet — i praktiken ofta i den första behandlingen — kan lätt leda till sämre kvalitet i lagstiftningen och till att rådets möjligheter att förhandla på lika villkor med parlamentet och kommissionen försämras. Samtidigt finns det risk för att de nationella parlamenten får endast marginell möjlighet att påverka innehållet i lagstiftningen. I värsta fall ställs de inför fullbordat faktum och kan endast godkänna eller förkasta förslaget i dess helhet.

Utskottet är således helt av samma mening som redogörelsen när det gäller behovet av att förbättra och förtydliga beredningen av såväl Europeiska rådets som euroområdet toppmöten.

En hållbar ekonomisk och monetär union

Det har sagts att euron har ett flertal skavanker. Det är ytterst viktigt med en stabil euro. När den ekonomiska krisen lättat måste utvecklingen av den ekonomiska och monetära unionen analyseras lugnt och omsorgsfullt, utan något tvång att hitta snabba lösningar på akuta problem.

De centrala frågorna när det gäller utvecklingen av den ekonomiska och monetära unionen är för närvarande bankunionen och samordningen av den ekonomiska politiken. Utskottet ser i princip positivt på förslaget att skapa en

bankunion. Några av unionens viktigaste projekt för tillfället är att bygga upp en heltäckande banktillsyn och bryta kopplingen mellan den offentliga ekonomin och problembanker. Utskottet har senast tagit ställning i frågan i utlåtandet FiUU 7/2013 rd och underströk då framför allt vikten av ett omfattande placeransvar och tryggad budgetsuveränitet.

Samordningen av den ekonomiska politiken har under krisen effektiviserats på många sätt, och den sträcker sig nu utöver den offentliga ekonomin till hela samhällsekonomin. Det ser för tillfället inte ut att finnas något omedelbart behov av nya bestämmelser på området. Nu gäller det att i första hand se till att unionen och medlemsstaterna följer grundfördragets bestämmelser och att effektivt genomföra och tillämpa de regleringar som godkänts de senaste åren, däribland stärkande av de ekonomisk-politiska styrmekanismerna (six pack), lagstiftningspaketet om striktare budgetdisciplin (two pack) och fördjupning av den ekonomiska unionen genom den finanspolitiska överenskommelsen.

Redogörelsen ställer sig avvisande till fiskal federalism. Utskottet anser att statsrådets ståndpunkt är motiverad. Varje medlemsstat ska endast svara för sina egna förbindelser och medlemmarnas solidariska ansvar för offentliga skulder och eventuella bankstöd får inte byggas ut ytterligare. Finland bör alltså entydigt förhålla sig negativt till gemensamma obligationer, återbetalningsfonder (redemption fund) eller andra liknande system. En utvidgning av det solidariska ansvaret och permanenta transfereringar mellan medlemsstaterna främjar inte en hållbar ekonomisk tillväxt. Tvärtom leder det till en ohållbar utveckling och överdrivet risktagande, vilket kan allvarligt försämra utsikterna för hela unionen.

Den ekonomiska krisen har i flera medlemsstater lett till ökad arbetslöshet, fattigdom och social utslagning. Närmare en fjärdedel av den yngre arbetskraften är arbetslös. Det är därför ytterst viktigt att utveckla den ekonomiska och monetära unionens sociala dimension. Den sociala nöd som unionsmedborgarna utsätts för på grund av den ekonomiska krisen och euroområ-

dets budgetdisciplin måste motarbetas. Unionens finansiella instrument, däribland kohe-sions- och strukturfonderna, måste utnyttjas ännu mer effektivt för att minska den ekonomiska och sociala ojämlikheten.

Sysselsättnings- och socialpolitiken hör dock fortfarande i hög grad till medlemsstaternas behörighet. Utskottet vill understryka att unionens roll inom dessa sektorer också framgent måste begränsa sig till att stödja, samordna och komplettera de nationella åtgärderna. Den ekonomisk-politiska samordningen måste också respektera arbetsmarknadsorganisationernas avtalsfrihet och de bindande kollektivavtalen. Samordningen får inte ha bindande konsekvenser för till exempel anställningsvillkor, lönebildning, social trygghet eller pensionslösningar.

Det finns alltså ingen anledning att ändra på behörighetsfördelningen. Den sociala dimensionen måste således vidareutvecklas främst genom rekommendationer samt genom indikatorer och resultattavlor som ger information till stöd för beslutsfattandet. Att identifiera god praxis kan likaså vara en lämplig väg att utveckla den politiska samordningen inom social- och sysselsättningspolitiken. Samtidigt gäller det att se till att användningen av icke-bindande instrument inte leder till att gränsen mellan unionens och medlemsstaternas behörigheter ändras eller fördunklas.

I fiskala termer är unionen en liten aktör. Dess budget utgör endast cirka 1 procent av medlemsstaternas sammanräknade bnp. EU bör heller inte utvecklas till en fiskal union där ekonomin styrs genom en stor unionsbudget. Däremot är det önskvärt att medlemsstaterna bedriver konjunkturpolitik och samordnar sina budgetpolicyer.

Unionens finansieringsram

Utskottet är nöjt med finansieringsramen för 2014—2020 och med att totalnivån för första gången ligger under föregående finansieringsram. Utskottet omfattar till denna del riktlinjerna i redogörelsen och betonar att förhandlingarna om nästa finansieringsram bör sikta till att

öka medlen i synnerhet för förbättring av konkurrenskraften, forsknings- och innovationspolitiken och bekämpningen av social marginalisering. Det kan ske genom justering av viktningen mellan de olika utgiftskategorierna.

Det framtida målet bör vara att unionens samtliga utgifter finansieras inom finansieringsramen och budgeten. Endast i väl motiverade undantagsfall får utgifter flyttas ut från ramen till externa finansieringsinstrument. Man bör också göra en särskild, grundlig bedömning av samtliga nuvarande och eventuellt kommande fonder för att se om de verkligen producerar mervärde i Europa eller om finansieringen av vissa projekt kunde skötas bättre på nationell nivå, utan att pengarna styrs via unionens institutioner.

Likaså bör unionens system med egna medel vidareutvecklas i en tydligare, mer genomskinlig och rättvis riktning. Det väsentliga är att varje medlemsstats bidrag motsvarar dess tillgångar, och att separata lättnader, återbetalningar och särlösningar inte längre godkänns.

Storleken av unionens budget och prioriteringarna i den måste givetvis motsvara de behov integrationen ställer. Unionen kan inte heller ständigt påföras nya uppgifter, och nya organ kan inte inrättas samtidigt som finansieringen skärs ned.

Korruption och skattefusk

Utskottet omfattar det redogörelsen säger om korruption och skattefusk. Alla åtgärder som siktar till att bekämpa svart ekonomi och skatteparadis får utskottets stöd. Alltför ofta motverkas eller urvattnas dock lösningarna i skattefrågor på grund av kravet på enhälliga beslut i rådet. Det vore önskvärt att övergå till beslut med kvalificerad majoritet när det gäller bekämpningen av skattefusk. Detta kunde eventuellt tas upp samtidigt med diskussionen om huruvida det finanspolitiska avtalet ska inlemmas i grundfördraget (senast år 2018). Den egentliga skattelagstiftningen är dock central för medlemsstaternas budgetsuveränitet och bör därför fortsatt kräva enhälliga beslut.

Integration i olika takt

Det är ett ofrånkomligt faktum att integrationen går i olika takt när det gäller den ekonomiska och monetära unionen. Det kommer högst sannolikt alltid att finnas medlemsstater som inte uppfyller kriterierna för att införa euron, liksom det alltid kommer att finnas medlemsstater där den politiska viljan att införa euron saknas. Finland bör dock systematiskt arbeta för att avståndet mellan euroländerna och de medlemsstater som inte infört euron är så litet som möjligt. Likaså bör Finland sträva efter att unionen inte ytterligare delas upp i till exempel nordliga och sydliga medlemsstater. Det är det enda sättet att verkligen främja målen i artikel 3.3 i FEU om att skapa ett gemensamt, starkt och konkurrenskraftigt ekonomiskt samarbetsområde.

Det är dock inte alltid möjligt att låta de långsammaste medlemsstaterna bestämma takten. Differentierad integration bör inom utskottets behörighetsområde alltid i första hand tillämpas inom unionens ramverk och i enlighet med grundfördragen. Det kan då bli aktuellt att tillämpa till exempel artikel 136 i FEUF, som berör euroländerna, eller ett fördjupat samarbete enligt artikel 20 i FEU. Det väsentliga är att respektera balansen mellan unionens institutioner och hålla dörrarna öppna så att så många medlemsstater som möjligt kan ansluta sig till samarbetet senare.

De nationella parlamentens ställning och EU-inflytande

I redogörelsens sägs att det är viktigt att intensifiera det ömsesidiga samarbetet mellan de nationella parlamenten och deras samarbete med Europaparlamentet. Likaså understryks att de nationella parlamenten "*i egenskap av övervakare av subsidiaritetsprincipen [kan] framföra sina ståndpunkter om kommissionens lagstiftningsförslag direkt till kommissionen*".

För att öka acceptansen och förståelsen i synnerhet för de beslut som den ekonomiska krisen förutsätter är det av högsta vikt att stärka de nationella parlamentens påverkningsmöjligheter. Riksdagen kan redan i dag delta fullt ut och i rätt

tid i besluten om EU-ärenden. Inom utskottets behörighetsområde har samarbetet med statsrådet fungerat väl. Så är dock inte fallet i ett flertal andra medlemsstater.

Motiverade yttranden som gäller underlåtenhet att följa subsidiaritetsprincipen är enligt utskottets etablerade praxis inte avsedda för att framföra ståndpunkter om alla detaljer i författningsförslagen och inte heller för att föra en politisk dialog mellan parlamenten och kommissionen. Vissa av kommissionens generaldirektorat har dock på senare tid påstått tolka situationen så att de parlament som inte lämnat ett motiverat yttrande stöder författningsförslaget. Utskottet kan inte acceptera en sådan slutsats. Om denna oroväckande utveckling fortsätter är det skäl att föra en grundlig debatt på såväl nationell nivå som unionsnivå.

Också de nationella parlamentens gemensamma resolutioner, skrivelser och andra ställningstaganden som riktas till institutionerna bör användas ytterst sällan, åtminstone när det gäller lagstiftningsprojekt som redan inletts. De nationella parlamentens ställning bör således primärt stärkas genom att deras hållning framförs av regeringen i EU-rådet, så som praxisen är för Finlands del. En starkt ställning för parlamenten i

alla medlemsstater skulle också öka förståelsen i övriga Europa för att den finländska riksdagen har stor beslutsmyndighet.

Utskottet har inget nämnvärt att tillägga om del III i redogörelsen, som handlar om bedrivandet av EU-politik i Finland. Det står klart att Finlands EU-politik måste ha bättre framförhållning och vara mer systematisk. I en union med 28 medlemsstater är det ofta mer ändamålsenligt att påverka kommissionens förslag redan under planeringen och beredningen än i rådets arbetsgrupper efter att förslagen lagts fram.

Europeiska rådets roll har redan behandlats. Det kan tilläggas att vi i fråga om EU-inflytande måste lägga större vikt vid Europaparlamentet, som ständigt fått ökad makt. Om inte förr så genom Lissabonfördraget har parlamentet blivit en lagstiftare med samma status som rådet inom nästan alla politikområden. När det gäller kommissionen kunde ökade insatser göras för att påverka tjänstemännen i generalsekretariatet.

Ställningstagande

Finansutskottet anför

att stora utskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 26 november 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Pentti Kettunen /saf
medl. Leena Harkimo /saml
Pertti Hemmilä /saml
Jouko Jääskeläinen /kd
Timo Kalli /cent
Sampsa Kataja /saml
Esko Kiviranta /cent
Mika Lintilä /cent
Mikaela Nylander /sv

Heli Paasio /sd
Kari Rajamäki /sd
Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Osmo Soininvaara /gröna
Kauko Tuupainen /saf
Kari Uotila /vänst
Ville Vähämäki /saf
ers. Riitta Myller /sd
Sirpa Paatero /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Johannes Leppo.

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

Vi sannfinländare känner besvikelse över statsrådets redogörelse för EU-politiken. Redogörelsen är en klipp-och-klistra-rapport utan lukt och smak. Tapio Raunio, professor i statslära vid Tammerfors universitet, har i sitt yttrande om redogörelsen konstaterat att den är ett betydelse-löst, i sin flathet deprimerande dokument som ger en dålig — men samtidigt måhända realistisk — bild av regeringens vision och kapacitet. Det är tyvärr lätt att hålla med om det.

Det verkar som om långa stycken av redogörelsen är direkt kopierade ur kommissionens eller rådets meddelanden. Det allmänna intrycket är att redogörelsen är en proklamation som präglas av fullständig kritiklöshet gentemot unionen. Redogörelsen genomsyras av tanken att unionen eller kommissionen inte kan göra något fel och att eventuella problem framför allt beror på att vissa medlemsstater inte har följt kommissionens anvisningar. Det är ofattbart att redogörelsen inte med ett ord tar upp en den omfattande kritik som med all rätt framförts mot EU:s sätt att sköta eurokrisen. I stället talas det bara om en rättvis integration.

Redogörelsen ger ingen som helst vision av vilken kurs vårt land bör ta för att lyckas kryssa sig igenom den djupaste krisen i EU:s historia. Redogörelsen analyserar inte heller hur väl Finlands EU-politik utfallit hitintills. Vårt land har följt Tysklands linje, framför allt när det gäller skötseln av eurokrisen men också i den övriga EU-politiken. Katainens regering föreställer sig tydligen att Tysklands och Finlands intressen sammanfaller på de viktigaste områdena. Det är dock svårt att se att en stormakt i Europas centrum och en liten randstat i norr skulle ha gemensamma intressen i särskilt många fall. Regeringens EU-politik driver vind för våg.

Finlands referensgrupp i internationella sammanhang har traditionellt varit de andra nordiska länderna. Vår EU-politik vilar trosvisst på den fördjupade integrationen, medan de övriga

nordiska länderna driver en mer pragmatisk linje som ser till de nationella intressena. Det är framför allt euroländerna som arbetar för att skapa en europeisk förbundsstat. Finland är det enda nordiska landet i valutaunionen, så om vi inte lägger om vår EU-politik kommer vi ofrånkomligen att driva allt längre bort från våra nordiska grannar. Vi måste välja om vår referensgrupp i internationella frågor fortsättningsvis ska vara Norden, eller om vi i stället väljer Frankrike, Grekland, Italien, Portugal och de andra länderna i euroområdet. Det är inte bara ett ekonomiskt val utan också, och i första hand, en fråga om värden och värderingar.

Vi sannfinländare är ytterst besvikna över att regeringens redogörelse inte kan ge ett klart och tydligt svar på den centrala frågan vad regeringen har för uppfattning om Finlands mål för integrationen. Var går gränsen? Gemensam skuld, gemensam budget och omfattande EU-kontroll över arbetsmarknaden, pensionspolitiken och den sociala tryggheten — se där några frågor som ständigt lyfts fram i de integrationsmål som drivs av de stora länderna i euroområdet. Det är det stora länderna som anger riktningen för euroområdet, inte Finland. Finland sitter visserligen med vid de bord där besluten fattas, men som en lyssnande elev utan verklig makt. I redogörelsen nämns inte hur Finland ska agera om euroområdet tar en annan riktning än den önskade, en riktning som klart går emot våra intressen.

En sannfinländsk EU-politik

Sannfinländarnas EU-linje är kritisk och konstruktiv. Vi vill ha mindre men bättre EU. EU av i dag är en byråkratisk organisation som trampar på medlemsstaternas demokrati. EU ska betjäna folket i medlemsstaterna, unionen ska vara en tjänare som respekterar medlemmarnas självbestämmanderätt.

Utvecklingen mot en förbundsstat måste motarbetas. Vi godkänner inte att pengarna och

makten samlas i Bryssel eller att transfereringarna mellan medlemsländerna ökar. EU bör vara en lös ekonomisk frihandelsunion vars medlemmar är självständiga stater. Vi stöder strävandena att avveckla handelshinder och stärka frihandeln.

Att fördjupa integrationen kan inte vara ett självändamål. Utgångspunkten för utvecklingen av EU kan inte vara den rättrådiga och rättvisa integration som redogörelsen talar om. Denna syn ser den fördjupade integrationen och överföringen av makten till Bryssel som något ofrånkomligt. Talet om en rättvis integration innebär i praktiken ett stöd för en förbundsstat.

EU är ett verktyg för att driva medlemsstaternas gemensamma intressen, inte ett värde i sig. EU är ett politiskt projekt, och att lösgöra sig från det måste ses som ett alternativ om unionen bedöms medföra mer skada än nytta för Finland.

Vi sannfinländare accepterar det faktum att Finland tills vidare är ett euroland, men menar att situationen kan förändras. Till skillnad från de andra partierna är vi inte politiskt bundna vid euron utan enbart vid Finlands intressen.

Sannfinländarna motsätter sig skarpt den stödpaketpolitik som inleddes under centerens statsministerperiod och som fortsatt under samlingspartiets och socialdemokraternas ledning. Denna politik är omoralisk, oförnuftig och strider mot EU:s grundfördrag.

Det ligger inte i Finlands intresse att låta så mycket av de finländska skattebetalarnas pengar gå via Bryssel. Administrationen slukar en stor del av pengarna, och de stöd som beviljas är ineffektiva och dåligt inriktade, så även hos oss. Till råga på allt är ansökningsprocesserna oskäligt byråkratiska, inte minst för mindre företag. Enligt forskare Mika Maliranta vid Näringslivets Forskningsinstitut är den stödeuro EU betalar värd bara 50 cent i den ekonomiska utveck-

lingen i Finland. Transfereringarna mellan medlemsstaterna bör alltså minskas och unionens budget skäras ner. Unionen får inte heller ges beskattningsrätt, det vill säga s.k. egna medel.

EU måste reformeras i en mindre byråkratisk riktning. Vi sannfinländare vill se en process där alla arbetar för att gallra ut onödig byråkrati. EU-förvaltningens olika delområden bör föreläggas ett strängt produktivhetsprogram enligt vilket utgifterna måste frysas eller ännu hellre sänkas. Sannfinländarna godkänner inte heller att Finlands regering stöder EU-förslag som försvagar de finländska arbetstagarnas rättigheter på arbetsplatserna.

I konsekvens med vår linje motsätter vi oss såväl solidaritetsmekanismer (t.ex. den europeiska stabilitetsmekanismen) som kompletterande styrmekanismer (t.ex. six pack och two pack). Solidariskt ansvar medför överdrivet risktagande i den ekonomiska politiken, medan ökad ekonomisk styrning begränsar medlemsstaternas självständighet. Budgetdisciplin kräver attityd och inte avtal. Det åligger varje medlemsstat att iaktta sträng disciplin för sin egen skull och för det gemensamma bästa. Likaså ansvarar varje medlemsstat själv för följderna av en slapp ekonomisk disciplin.

Integrationen har lett till problem, men EU försöker nu lösa dem genom ytterligare fördjupad integration. Det är en utveckling som driver EU mot en förbundsstat. Nu gäller det att vända denna utveckling och bekämpa problemen genom att avveckla den reglering som ursprungligen orsakat dem.

Avvikande mening

Vi föreslår

att stora utskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 26 november 2013

Pentti Kettunen /saf
Kauko Tuupainen /saf
Ville Vähämäki /saf

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

Katainens regering gav riksdagen sin EU-redogörelse vid en viktig tidpunkt. Den ekonomiska krisen tär på människornas tro att Europa kan trygga sysselsättningen och välfärden. Förändringarna i världsekonomin och de allt större globala problemen prövar unionens kapacitet att agera under helt nya förhållanden. Enigheten, unionens yttre handlingsförmåga och dess demokratiska mekanismer ställs på prov.

Centern förhåller sig positivt till ett måttfullt, praktiskt inriktat europeiskt samarbete som är till nytta för såväl Finland som resten av Europa. Finland ska vara en aktiv och initiativrik EU-medlem och aktivt söka bundsförvanter i olika frågor.

Det måste tyvärr konstateras att regeringens EU-redogörelse innehållsmässigt är en besvikelse. Den saknar klara mål och prioriteringar. Den är snarare en vag lista över frågor som finns på unionens agenda.

EU-redogörelsen innehåller inga nya, viktiga politiska linjebeslut. Målen och medlen för regeringens EU-politik är diffusa, och det saknas till och med en analys av nuläget för unionen. Redogörelsen saknar också en djupgående analys av vad problemen i euroområdet och den ökande EU-fientligheten runtom i Europa kan föra med sig de närmaste åren. Den diskuterar inte heller hur man kunde nå hållbara lösningar genom samarbete mellan de ansvarsfulla europeiska krafterna.

En central orsak till eurokrisen var att fastställda regler inte följdes. Den ekonomiska och monetära unionen kan vara framgångsrik bara om de ursprungliga och gemensamma reglerna iakttas strikt. Unionen har tagit betydande steg i riktning mot en starkare ekonomiska och monetära union, men samtidigt finns det risk för att den nationella budgetmakten beskärs och det solidariska ansvaret för ekonomiska risker ökar. Centern menar att Finlands nationella budgetsuveränitet måste säkerställas och att vi måste ha

klara gränser för den redan långt framskridna ekonomiska solidariteten. Centern accepterar inte den av regeringen utstakade vägen mot en solidarisk skuld- och transfereringsunion. Under den nuvarande regeringen har Finland sakta men säkert gått i den riktningen.

Katainens regering är för att EU snabbt bildar en bankunion. Centern stöder en effektivare banktillsyn, men vi kan inte till alla delar godkänna den modell och den tågordning som föreslagits för bankunionen. Centern accepterar inte en direkt rekapitalisering av banker via krisfonden, eftersom det befriar bankens hemlands ansvar i förhållande till krisfonden och överför borgenär-gäldenär-relationen till att gälla banken och krisfondens ägare, dvs. de övriga eurostaterna.

Vi är också besvikna över regeringens tafattitet när det gäller EU:s sammanhållningspolitik. Finlands stöd via EU:s regionprogram skärs ned med så mycket som en tredjedel. Från och med början av nästa år betalar Finland cirka 600 miljoner euro per år till EU:s gemensamma regionpolitik. För finansieringen av vår egen regionpolitik får vi bara tillbaka cirka 170 miljoner euro.

En annan svaghet i EU-redogörelsen är att den saknar en analys av framtiden för euroområdet jämte en bedömning av verkningarna av och riskerna med olika scenarier. Regeringen måste kunna ge riksdagen en tillräckligt god översikt över läget för euroområdet, inklusive en analys av de risker och ansvar som uppkommer genom Europeiska centralbanken. Som det nu är flyter Finland som drivved mot integrationens okända vatten.

Finlands mål har under hela den ekonomiska krisen varit att trygga den ekonomiska stabiliteten, tillväxten och sysselsättningen inom euroområdet. Regeringen har lagt mycket energi på eurokrisen. Försöken att få till stånd en hållbar tillväxt har däremot varit halvhjärtade. Utöver att hitta en lösning på eurokrisen gäller det att bygga upp en fungerande inre marknad. En ut-

byggd energimarknad, tjänstemarknad och digital inre marknad kan ge också de finländska företagen och konsumenterna betydande fördelar.

Det är också viktigt att EU intar en aktiv roll i bekämpningen av klimatförändringen. Viktiga element i detta arbete är att minska användningen av stenkol och olja, höja energieffektiviteten och öka användningen av förnybara energikällor. Centern är redo att införa än mer ambitiösa mål för utsläppsminskningen genom ytterligare satsningar på förnybar energi. Det skulle också öppna upp nya möjligheter för bioekonomin i Finland.

Centern ser det som viktigt att EU förenklar regleringen, minskar de administrativa och ekonomiska belastningar som lagstiftningen påför företagen och drar tillbaka onödiga lagstiftningsförslag. Finland måste aktivt och fördomsfritt delta i den välkomna debatt som Nederländerna och Storbritannien initierat om behörighetsfördelningen och om strömlinjeformning av unionens lagstiftning.

Centern anser att Finland måste arbeta för större genomslag för sin EU-politik. Till denna del tar redogörelsen upp vissa utvecklingsbehov som pekar i rätt riktning. En brist är att Finland inte påverkar beslutsprocessen i EU på ett tillräckligt tidigt stadium. Redogörelsen visar att regeringen inte har tagit till sig insikten att Europaparlamentet har fått ökad makt. I redogörelsens avsnitt om påverkan inom EU nämns inte parlamentet en enda gång. Om det reflekterar regeringens linje för EU-inflytandet står vi inför nya nederlag i kommande förhandlingar om viktiga frågor. Centern vill stärka den finländska EU-politikens genomslag på alla plan.

Avvikande mening

Vi föreslår

att stora utskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 26 november 2013

Timo Kalli /cent
Esko Kiviranta /cent

Mika Lintilä /cent
Markku Rossi /cent